

Teorie a dějiny populární hudby – studijní materiály

Aleš Opekar, březen 2020

světová scéna – podklady ve složce IS „Studijní materiály > Učební materiály“:

* poznámky z přednášek: 1. Teorie, 2. Periodizace, 3. Tradiční populární hudba, 4. Moderní populární hudba, 5. Postmoderní populární hudba

* sken knihy Lubomíra Dorůžky *Populárna hudba – priemysel, obchod, umenie*

* hesla z oxfordmusiconline.com (v angličtině, jejich znalost není nezbytná pro absolvování závěrečného testu)

česká scéna - odkazy

poznámky z přednášek ke stažení neposkytují, protože je k dispozici literatura (viz níže Josef Kotek). Pokud k ní ovšem nyní nemáte přístup, nezbyvá než studovat níže uvedené odkazy:

* **Fonogram. 150 let české pop music**

<http://fonogram.cdbox.eu/>

přehled vývoje české populární hudby podaný zjednodušenou formou pro širokou veřejnost s důrazem na krátké biografie osobností s fotografiemi; dříve zde byly i hudební ukázky, které byly odstraněny patrně z autorsko-právních důvodů; zkoušejte dohledávat jména, která vás zaujmou, na youtube, spotify a dalších obdobných serverech

* **Český hudební slovník osob a institucí:**

https://www.ceskyhudebnislovník.cz/slovník/index.php?option=com_content&view=article&id=2&Itemid=112

vedle osobností a institucí, jako jsou divadla, zde můžete nalézt i hesla z oblasti populární hudby

* **PopStory, čtyřdílný dokumentární seriál České televize** (dalších 6 dílů je ve výrobě).

Pohledy na československou moderní populární hudbu z hlediska různých témat.

Díly o necelé hodině naleznete na stránkách České televize anebo na youtube.

1. Tváře a hlasy

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11066934013-popstory/215542151320001>

https://www.youtube.com/watch?v=5_G1zITiJa0&t=4s

2. Zvuky a média

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11066934013-popstory/215542151320002>

<https://www.youtube.com/watch?v=vqiMc84HPJI&t=113s>

3. Žánry a styly

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11066934013-popstory/215542151320003>

<https://www.youtube.com/watch?v=y3SvejLGj0o&t=7s>

4. Obchod a finance

<https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/11066934013-popstory>

<https://www.youtube.com/watch?v=6RK4Efrt88&t=3s>

doporučená literatura - česká scéna:

KOTEK, Josef. *Dějiny české populární hudby a zpěvu (do roku 1918)*. Praha: Academia, 1994. ISBN 80-200-0481-5.

KOTEK, Josef. *Dějiny české populární hudby a zpěvu (1918 – 1968)*. Praha: Academia, 1998. ISBN 80-200-0634-6.

souborná historie české populární hudby od 19. století do konce 60. let; syntetické pojednání s odkazy na další literaturu

POLEDŇÁK Ivan. *Úvod do problematiky hudby jazzového okruhu*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2000. ISBN 80-244-180-0.

skripta olomoucké fakulty, fungující jako dobrý rozcestník témat; slovníček klíčových pojmů

MATZNER, Antonín, POLEDŇÁK, Ivan, WASSERBERGER, Igor (eds.) *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby, část věcná*. Praha: Editio Supraphon 1983. ISBN 02-003-83.

encyklopedie stylů a žánrů, která obsahuje i obsáhlá hesla s výkladem historie populární (nonartificiální) hudby

MATZNER Antonín, POLEDŇÁK Ivan, WASSERBERGER Igor (eds.): *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby, část jmenná - světová scéna A-K, L-Z a jmenná - československá scéna*, Praha 1983, 1986, 1987, 1990

jmenná část téže encyklopedie, vesměs již překonaná možnostmi zdrojů na internetu

DORŮŽKA, Lubomír. *Populárna hudba - priemysel, obchod, umenie*. Bratislava: OPUS 1978. ISBN 62-291-78.

starší, ale dobrá knížka českého autora, vydaná ve slovenském Opusu kvůli tehdy příliš dlouhým výrobním lhůtám v Supraphonu; výklad základních druhů a žánrů; teoretický vhled do problematiky z pozic sociologie a estetiky

Beaty, bigbeaty, breakbeaty. Průvodce moderní hudbou 90. let, Praha 1998. ISBN 80-86013-41-3

sborník o světové scéně 90. let s kapitolou Ondřeje Bezra o české scéně (s. 279 – 303)

KUHN Tomáš: *Stručné dějiny populární hudby a jazzu pro studenty a učitele hudební výchovy*, Západočeská univerzita v Plzni 2011. ISBN 978-80-261-0018-8

velmi zjednodušující kompilát a obsahově nevyrovnaný pokus o souborný učební text k problematice

ZELÉNAY, Pavol, ŠOLTÝS, Ladislav. *Hudba, tanec, pieseň. Zrod a prvé roky slovenskej modernej populárnej hudby*. Bratislava: Hudobné centrum 2008. ISBN 978-80-88884-96-5. knihla s obsáhnou diskografií doplňující pohled na historii české populární hudby o slovenský kontext

TURÁK, František. *Moderná populárna hudba a džez na Slovensku: vývojové tendencie a kritické reflexie*. Banská Bystrica: Univerzita Mateja Bela 2003. ISBN 80-8055-828-0 přehled vývoje slovenské populární hudby včetně jazzu a rocku a analýzy vybraných skladeb

doporučená literatura k dalšímu studiu – světová scéna

tento výběr uvádím jen pro vážné zájemce o hlubší studium, jejich znalost není nezbytná pro absolvování závěrečného testu

CLARKE Donald. *The Rise and Fall of Popular Music*, London, New York 1995

MATZNER, Antonín, POLEDŇÁK, Ivan, WASSERBERGER, Igor (eds.) *Encyklopedie jazzu a moderní populární hudby, část věcná*. Praha: Editio Supraphon 1983

SHUKER Roy. *Key Concepts in Popular Music*, London, New York 1998

SCOTT Derek B. *Sounds of the Metropolis. The 19th-Century Popular Music Revolutions in London, New York, Paris, and Vienna*. Oxford, New York 2008

SUNJEK Russel & SUNJEK David. *American Popular Music Business in the 20th Century*, Oxford, New York 1991

WATT Paul, SCOTT Derek B, SPEDDING Patrick (eds.) *Cheap Print and Popular Song in the nineteenth Century. A Cultural History of the Songster*. New York 2017

polská a německá encyklopedie, obě obsahují hesla stylů a žánrů:

PANEK Wacław. *Encyklopedia muzyki rozrywkowej*. Warszawa 2000

WICKE Peter, ZIEGENRÜCKER Wieland und Kai-Erik. *Handbuch der populären Musik*. Mainz 1997